

Štruktúra faktorov telesného a pohybového stavu športujúcej a nešportujúcej populácie (VEGA1/0782/10)

Vedúci projektu: doc. PhDr. Květoslava Perečinská, PhD.

Cieľom projektu bolo zistiť a rozšíriť komplexnejšie poznatky o štruktúre telesného a pohybového stavu nešportujúcej a športujúcej populácie detí a mládeže prostredníctvom antropometrického merania a testovania všeobecnej pohybovej výkonnosti.

Výsledky: Získané a analyzované údaje u 554 probandov nešportujúcej a športujúcej mladej populácie dokumentujú, že došlo k nepriaznivému trendu v telesnom vývoji a náraste funkčných porúch pohybového aparátu, k poklesu pohybovej výkonnosti v priebehu dvoch desaťročí. Nastalo zvýšenie telesnej hmotnosti, sprevádzané vyšším až vysokým podielom tukovej zložky. Zaznamenali sme poruchy postury tela, keď žiadny proband bežnej populácie nemal bezchybné, správne držanie tela. U športujúcich detí a mládeže sme zaznamenali nižší výskyt svalových dysbalancií, čo prisudzujeme pozitívnemu vplyvu pohybovej aktivity. Polovina športujúcich probandov však mala ochabnuté držanie tela a vyskytli sa asymetrie vo frontálnej rovine u jednotlivcov - tenistov. Namerané dáta pohybovej výkonnosti vykazujú u nešportujúcich negatívny trend v testoch s limitným faktorom vytrvalostnej, rýchlostnej a pohyblivostnej schopnosti. Porovnateľné výsledky s vekovo rovnakou populáciou meranou Moravcom, Kampmillerom, Sedláčkom a kol. (2002) dosiahli naši probandi v dynamickej sile ruky, lepšie výsledky mali v statickej sile horných končatín. Celková nižšia úroveň pohybovej výkonnosti sa premietla do poklesu špeciálnej pohybovej spôsobilosti športujúcich, s variabilitou výkonnosti v danom športe. Diagnostikovanie a porovnanie ukazovateľov telesného stavu, postury tela, výskytu svalových dysbalancií skrátených a oslabených svalov, porúch držania tela (kyfóza, hyperlordóza, skolióza) a testovanie pohybovej výkonnosti nešportujúcich a športujúcich detí a mládeže považujeme za hlavný prínos nášho výskumu, s odporúčaním využiť poznatky v predmetných oblastiach telovýchovnej, športovej i zdravotníckej (lekárskej) praxe. Prínosom do kinezologickej oblasti je využiteľnosť vyšetrenia tvaru a mobility chrbtice prístrojom Spinal Mouse u probandov.

Publikácie - výber

PEREČINSKÁ, K., MAJHEROVÁ, M., 2011. *Všeobecná pohybová výkonnosť športujúcej mládeže staršieho školského veku*. In Recenzovaný vedecký zborník „Kondičný tréning 2011“. UMB FHV Banská Bystrica. SAKT Bratislava. ISBN 978-80-89090-97-6, s. 40 – 44.

PEREČINSKÁ, K., MAJHEROVÁ, M., 2011. *Pohybová aktivita a výkonnosť mládeže staršieho školského veku Prešovského a Košického regiónu*. In: Recenzovaný zborník abstraktov v tlačenej podobe a recenzovaný zborník príspevkov „Rekreačný šport,, zdravie, kvalita života“ (CD). ÚTVŠ UPJŠ v Košiciach, SVSTVŠ, SZRTVŠ Bratislava.

HORBACZ, A., PEREČINSKÁ, K., 2010. *Všeobecná pohybová výkonnosť športujúcej mládeže staršieho školského veku*. In Zborník recenzovaných vedeckých príspevkov „Pohybová aktivita v živote človeka“. (elektronický formát). Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove. ISBN 978-80-555-0301-1, s. 159-167.
<https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Majherova1/subor/24.pdf>

BRTKOVÁ, M., PEREČINSKÁ, K., VADAŠOVÁ, B., KANDRÁČ, R., 2011. *Telesný rozvoj a pohybová výkonnosť 14 až 15- ročnej mládeže Prešovského regiónu*. In Telesná výchova & šport, XXI, č. 4, s. 19-22. ISSN 1335-2245.

BRTKOVÁ M., VADAŠOVÁ, B., MIKUĽÁKOVÁ W., KOCIOVÁ K., 2011. *Telesný rozvoj a poruchy postury nešportujúcej populácie staršieho školského veku*. In Recenzovaný zborník abstraktov v tlačenej podobe a recenzovaný zborník príspevkov „Rekreačný šport,, zdravie, kvalita života“ (CD). ÚTVŠ UPJŠ v Košiciach, SVSTVŠ, SZRTVŠ Bratislava (prijaté december 2011 k publikovaniu).

BRTKOVÁ, M., ŠTEFANKOVÁ, B., 2011. *Somatický profil študentov telesnej výchovy z aspektu zdravia*. In: Recenzovaný zborník vedeckých prác „Ošetrovatel'stvo - Pohyb a zdravie VIII“. Fakulta zdravotníctva TnUAD. CD-ROM, 2011. ISBN 978-80-8075-487-7, EAN 9788080754877, s. 458 – 46.

MIKUĽÁKOVÁ, W., KOCIOVÁ, K., LABUNOVÁ, E., BRTKOVÁ, M., 2011. *Funkčný stav posturálneho systému športujúcej a nešportujúcej mládeže*. In Telesná výchova & šport, XXI, č. 4, s. 15-18. ISSN 1335-2245.

KANDRÁČ, R., NEMEC, M., PEREČINSKÁ, K., ŠTEFANKOVÁ, B., 2011. *Aeróbna vytrvalosť študentov telesnej výchovy*. In Recenzovaný zborník vedeckých prác „Pohyb a zdravie VIII“. Fakulta zdravotníctva TnUAD, 2011. CD-ROM. ISBN 978-80-8075-487-7, EAN 9788080754877, s. 299-305.

PEREČINSKÁ K., BRTKOVÁ M., ŠTEFANKOVÁ B., MAJHEROVÁ M., 2011. *Štruktúra faktorov telesného rozvoja a pohybového stavu nešportujúcej populácie*. In Recenzovaný zborník vedeckých prác „Šport a zdravie - Sport and Health 2011“. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Selyeho Univerzita v Komárne. ISBN 978-80-8094-932-4, s.186 – 191.

KANDRÁČ, R., NEMEC, M., KOKINDA, M., JUNGER, J., ZADARKO, E, BARABASZ, Z, 2010. *Aeróbna zdatnosť študentov Prešovskej Univerzity v Prešove a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach*. In Borobosz, Todorko: Aktywnose przez cale 2ycie. Zdrowie i sprawnosť studentow pod kontroly. Paristwowej Wyhszej Szkoły Zawodowej, Krosno. ISBN 978-83 -89295-59-8.

KANDRÁČ, R., NEMEC, M., KOKINDA, M., JUNGER, J., 2010. *Hodnotenie aeróbnej vytrvalosti uchádzačov o štúdium telesnej výchovy na Fakulte športu v Prešove*. In Aktywnose przez cale 2ycie. Zdrowie i sprawnosť studentow pod kontroly. Paristwowej Wyhszej Szkoły Zawodowej, Krosno. ISBN 978-83 -89295-59-8.